

Rekomendacijos dėl dalyko (modulio) aprašo

Šio dokumento tikslas – suteikti metodinę pagalbą dėstytojams, rengiantiems ar atnaujinantiems savo dėstomų dalykų (modulių) aprašus. Rekomendacijos parengtos pagal *ECTS naudotojo vadove* pateiktą dalykų aprašo kontrolinį sąrašą¹ ir *Modulinių studijų Vilniaus universitete koncepciją* rengusios darbo grupės² pasiūlytą projektą.

Dalyko (modulio) aprašo funkcija

Aprašas informuoja skaitytoją (studentą, kitą dėstytoją, išorinį vertintoją ar kitą asmenį) apie esminius dalyko (modulio) formaliuosius atributus ir jo turinį. Gerai parengtas aprašas yra išsamus, bet aiškus ir funkcionalus. Studentui jis yra savotiška studijų atmintinė, padedanti planuoti mokymąsi, ir objektyvaus į(si)vertinimo garantas. Dėstytojui (-jams) aprašo rengimas padeda geriau planuoti darbą ir kritiškai vertinti tiek dėstomo dalyko (modulio) tikslą ir studijų siekinius bei jų sąsajas su visos studijų programos kontekstu, tiek jam įgyvendinti reikalingą turinį, laiką ir resursus. Išoriniam vertintojui aprašas yra lyg dalyko (modulio) vizitinė kortelė, pagal kurią galima susidaryti pirmąjį įspūdį apie dalyko (modulio) kokybę.

Apraše nurodomi atributai

Gerai parengtame dalyko (modulio) apraše turi būti nurodyti šie atributai:

1. Dalyko (modulio) pavadinimas (angl. *course unit title*)

Pavadinimas turėtų būti trumpas, patrauklus ir atspindėti dalyko (modulio) turinį.

2. Dalyko (modulio) kodas (angl. *course unit code*)

Kodas suteikiamas įtraukiant dalyką (modulį) į studijų programos aprašą ir (ar) į aukštosios mokyklos dalykų (modulių) katalogą. Aukštosiose mokyklose naudojamos įvairios kodavimo taisyklės, paprastai reglamentuojamos vidine tvarka. Kodas gali būti suteikiamas automatiškai, įkeliant aprašą į aukštosios mokyklos informacinę sistemą, arba sudaromas iš simbolių, turinčių tam tikrą reikšmę: studijų sritį (kryptį, šaką), pakopą, kuriai priskirtas dalykas (modulis) ir t.t.

¹ *ECTS User's Guide* (2009, p. 28). URL: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/ects/guide_en.pdf [žiūrėta 2011-03-27] pgl. *ECTS naudotojo vadovas* (2009, 25-26).

² Darbo grupė buvo sudaryta 2010-01-29 VU Rektoriaus įsakymu modulinių studijų koncepcijai parengti; ataskaitos pristatymas pasiekiamas internete adresu: <http://naujienos.vu.lt/bendruomenei/pokyciai/22909-studiju-komite-pritarta-vu-moduliniu-studiju-koncepcijos-projektu-papildyta>

3. Dėstytojas (-ai) (angl. *lecturer(s)*)

Nurodoma dalyką (modulį) dėstančio dėstytojo pavardė ir vardas. Jei dalyką (modulį) dėsto daugiau nei vienas dėstytojas, nurodomi visi dėstytojai, pažymint, kuris iš jų yra koordinuojantis dėstytojas.

4. Dalyką (modulį) įgyvendinantis padalinys (-iai) (angl. *department where the course unit is delivered*)

Nurodomas dalyką (modulį) vykdomas fakultetas (institutas) ir katedra (centras), kuriai priklauso dalyko (modulio) dėstytojai. Nurodomas padalinio adresas.

5. Studijų pakopa (angl. *cycle*)

Reikia nurodyti, kurios pakopos studentams skirtas dalykas (modulis) – pirmosios, antrosios ar trečiosios (angl. *first, second or third cycle*), kitaip tariant – bakalaurantams, magistrantams ar doktorantams. Priklausomai nuo studijų pakopos formuluojami skirtingo lygio studijų siekiniai (daugiau apie tai žr. *Dublino aprašuose*³).

6. Dalyko (modulio) lygmuo (angl. *level of course unit*)

Lygmuo apibrėžiamas pagal sudėtingumo laipsnį, pvz., prancūzų kalba gali būti trijų lygių (pradedančiųjų, pažengusiųjų ir mokančiųjų arba 1 iš 3, 2 iš 3 ir 3 iš 3)⁴. Lygmenį būtina nurodyti, jei dalyką sudaro kelios dalys, dėstomos kelis semestrus iš eilės.

7. Dalyko (modulio) tipas (privalomasis, pasirenkamas) (angl. *type of the course unit (compulsory, optional)*)

Pažymima, ar dalykas (modulis) yra privalomasis, ar pasirenkamas. Kadangi tas pats dalykas (modulis) vienos studijų krypties ar studijų programos studentams gali būti privalomasis, o kitos – pasirenkamas, reikėtų patikslinti, kam jis yra privalomasis, o kam – pasirenkamas, pvz., privalomasis anglų filologijos kaip pagrindinės krypties studentams, pasirenkamas – kitų kryptių studentams, pasirinkusiems anglų filologijos gretutines studijas.

8. Dalyko (modulio) įgyvendinimo forma (auditorinė, e. mokymosi) (angl. *mode of delivery (face-to-face, distance learning)*)

Nurodoma, kaip dalykas (modulis) įgyvendinamas: auditoriniu ar/ir e. mokymo(si) (nuotoliniu) būdu.

9. Vykdomo laikotarpis (semestras ar periodas) (angl. *semester or period when the course unit is delivered*)

Nurodoma, kada dalykas (modulis) dėstomas, pvz., rudens ar pavasario semestru, nuo rugsėjo 1 d. iki spalio 31 d., nuo kovo 15 d. iki gegužės 15 d. ir t.t. Privalomajam dalykui (moduliui) galima nurodyti, kuriame kurse (semestre) jis turi būti studijuojamas (angl. *year of study*).

---

³ Shared 'Dublin' descriptors for Short Cycle, First Cycle, Second Cycle and Third Cycle Awards. 2004. URL: http://www.uni-due.de/imperia/md/content/bologna/dublin_descriptors.pdf [žiūrėta 2011-03-27].

⁴ Kalboms taip pat taikomi Bendrųjų Europos kalbų metmenų lygiai (A1, A2, B1, B2, C1, C2). URL: <http://europass.cedefop.europa.eu/LanguageSelfAssessmentGrid/lt> [žiūrėta 2011-03-27].

10. Vykdyimo kalba (-os) (angl. *language of instruction*)

Nurodoma, kuria kalba dėstomas dalykas (modulis), pvz., lietuvių, anglų, vokiečių ir pan. Jei dalykas (modulis) dėstomas keliomis kalbomis, nurodomos abi. Pvz., paskaitos gali būti skaitomos anglų kalba, o seminarų kalba gali būti lietuvių.

11. Reikalavimai studijuojančiajam (angl. *prerequisites and corequisites*)

Išankstinius reikalavimus studijuojančiajam, jei tokių yra, galima apibrėžti dviem būdais: a) nurodyti konkrečius studijų dalykus (modulius), kurie turėjo būti išklaustyti prieš pasirenkant šį dalyką (modulį) arba b) įvardyti kompetencijas, kurios turi būti išugdytos prieš pasirenkant šį dalyką (modulį), pvz., gebėti atlikti standartines laboratorines procedūras, naudotis įranga organinių ir neorganinių medžiagų sintezei ir analizei. Be išankstinių reikalavimų, galima nurodyti, kuriuos dalykus (modulius) rekomenduojama studijuoti lygiagrečiai – gretutiniai reikalavimai.

12. ECTS kreditai (angl. *number of ECTS credits allocated*) ir studento darbo krūvis (angl. *student's workload*)

Nurodant už dalyko (modulio) studijas skiriamus ECTS kreditus, svarbu nurodyti ir juos atitinkanti visą studento darbo krūvį, kurį sudaro kontaktinės valandos (dalyvavimas paskaitose, seminaruose, konsultacijose ir t.t.) ir savarankiškų studijų valandos (darbas bibliotekoje, namų darbų atlikimas, pasirengimas egzaminui ir t.t.). Laikomasi nuostatos, kad 1 ECTS kreditą sudaro 25-30 studento darbo valandų, taigi pvz. 5 kreditų dalyko apimtis gali būti 125-150 valandų. Konkrečią studijų dalyko (modulio) apimtį valandomis reikėtų nustatyti pagal optimalų laiką, reikalingą numatytiems siekiniams pasiekti, taikant pasirinktus studijų metodus. Vienodos apimties dalykų (modulių) valandų paskirstymas įvairioms veikloms gali būti skirtingas priklausomai nuo siekinių ir studijų metodų.

1 pavyzdys. 5 kreditų užsienio kalbos praktinio kurso pagrindinis siekinys – gebėjimas bendrauti žodžiu užsienio kalba kasdienėse situacijose. Studijuojant tokį dalyką daug laiko reikia praleisti auditorijoje, dirbant poromis ar grupėmis. Tarkime, kad šiam studijų dalykui galima numatyti 6 kontaktines val. per savaitę. Kadangi semest্রে yra 16 savaičių, visas kontaktinio darbo krūvis per semestrą sudaro $6 \times 16 = 96$ val. Jei pratybos (kontaktinis darbas) vyksta tris kartus per savaitę 16 savaičių, tai iš viso sudaro 48 kartus per semestrą. Kiekvienam kartui reikia padaryti tam tikrus namų darbus, kuriems skiriama, pvz., apie 1 val., nes sakininės komunikacijos gebėjimai ugdomi auditorijoje, bendraujant pratybų metu grupėse ar poromis. Taigi iš viso per semestrą yra skiriamos 48 val. namų darbams atlikti. Pasibaigus semestru laikomas egzaminas. Egzamino pažymys sudarytą dalį galutinio pažymio, kita dalis būtų sukaupta semestro metu. Egzaminui būtų skiriama 1 val., o atskirai ruoštis nereikėtų, nebent pasikartoti medžiagą (3 val.). Taigi iš viso šiam 5 kreditų dalykui skirta $96 + 48 + 1 + 3 = 148$ val. Bet jei siekiniai ir studijų metodai būtų kitokie, jei dalykas būtų skirtas ne tik sakininės komunikacijos gebėjimams ugdyti, bet ir rašymo gebėjimams tobulinti, jei būtų mokomasi kurti įvairių žanrų tekstus užsienio kalba, tik 1 val. savarankiško darbo prieš kiekvienas pratybas nepakaktų, kontaktinio darbo būtų mažiau, o daugiau laiko būtų skirta savarankiškam darbui: tekstų rašymui, kolegų parašytų tekstų analizei ir komentavimui. Tada laikas galėtų pasiskirstyti kitaip. Galima būtų numatyti 64 val. pratybų (vienas kartas per savaitę – kalbėjimui, kitas – rašymui). Sakytinės komunikacijos pratyboms pasirengti skiriama po 1 val. kiekvienam kartui, iš viso – 16 val. Rašymo pratyboms rengiamasi kuriant tekstus ir analizuojant kolegų sukurtuosius, todėl čia laiko reikėtų daugiau, pvz., po 3 val. kiekvienam kartui, iš viso – 48 val. Dar 8 val. galima būtų skirti konsultacijoms, nes savarankiškai kuriant tekstus kyla daug klausimų, studentui reikia patarimų. Vieną galutinio įvertinimo dalį sudarytų 1 val. egzaminas (ir dar 3 val. būtų skiriama medžiagai pasikartoti). Kitą galutinio įvertinimo dalį sudarytų rašinys, kuri

reikėtų pateikti semestro pabaigoje. Baigiamajam rašiniui parašyti reikėtų skirti apie 10 val. Taigi visą semestro krūvį sudarytų 64+16+48+8+1+3+10=150 val.

2 pavyzdys. Retorikos ir stilistikos dalyku siekiama, kad studentas gebėtų kūrybiškai analizuoti retorinius tekstus, kritiškai vertinti žiniasklaidos, politinius, reklaminius ir pan. diskursus. Teorinėms paskaitoms skiriama 16 valandų per semestrą. Dar 16 val. skiriama seminarams. Numatyti 8 seminarai per semestrą, o ruošiantis kiekvienam iš jų tenka skaityti mokslinę literatūrą, analizuoti tekstus – maždaug po 4 val. kiekvienam seminarui, tai sudaro 32 val. savarankiško darbo. Be to, programoje numatyta, kad studentas turi išanalizuoti pasirinktą tekstą ir parengti apie tai pranešimą bei perskaityti jį auditorijoje. Studentui reikia laiko tekstui surasti (8 val.), analizės pagrindą sudarysiančiai teorinei medžiagai peržiūrėti (16 val.) ir pačiam tekstui visapusiškai išnagrinėti (48 val.). Be to, dar 6 val. prireiktų PowerPoint pateikčiai parengti ir suredaguoti. Pranešimai būtų skaitomi ir komentuojami kolegų specialiai tam skirtuose seminaruose, kurių per semestrą būtų 3 (po 2 val. kiekvienas). Taigi visą semestro krūvį sudarytų 16+16+32+8+16+48+6+6=148

3 pavyzdys. Kitą taip pat 5 kreditų dalyką gali sudaryti ir mažesnis bendras valandų skaičius. Tarkime, dalyko studijų siekiniams realizuoti yra būtina parašyti 10 psl. analitinį rašto darbą. Reikia numatyti laiką, reikalingą literatūros paieškoms ir medžiagos rinkimui (30 val.), mokslinės literatūros skaitymui ir konspektavimui bei analizei (100 psl. = 30 val.), pirmos rašto darbo redakcijos rašymui (30 psl.), teksto redagavimui (30 val.) ir konsultacijoms (16 val.) – iš viso dalykui skiriamos 136 val. (daugiau apie valandų paskirstymą žr. Dalyko turinys).

13. Dalyko (modulio) tikslas: ugdomos studijų programos kompetencijos (angl. *purpose of the course unit: programme competences to be developed*)

Dalyko (modulio) tikslas formuluojamas trumpai ir aiškiai, siejant jį su studijų programos kompetencijomis (bendrosiomis ir dalykinėmis). Pvz., Kalbotyros tiriamuoju darbu siekiama ugdyti: a) studentų savarankiškumą, b) analitinį ir kritinį mąstymą (tai bendrosios kompetencijos) ir c) jų kaip kalbos tyrėjų kompetenciją (tai dalykinė kompetencija).

14. Dalyko (modulio) studijų siekiniai (angl. *learning outcomes of the course unit*)

Studijų siekiniai formuluojami taip, kad derėtų su visos studijų programos siekiniais. Studijų siekiniai – tai teiginiai, nusakantys, ką studentas turi žinoti, suprasti ir gebėti padaryti, pasibaigus studijų procesui. Pvz., Kalbotyros tiriamojo darbo siekinius, atsižvelgiant į numatytą tikslą, galima suformuluoti taip: modulį įvykdęs studentas turėtų gebėti a) planuoti savo laiką, dirbti savarankiškai, laikydamasis nustatytų terminų, b) rinkti, analizuoti ir sisteminti duomenis, c) savarankiškai atlikti empirinį lingvistinį tyrimą: išvelgti tyrimo problemą, jai išspręsti pasirinkti tinkamus metodus, šaltinius ir literatūrą, išanalizuoti surinktą kalbinę medžiagą, aprašyti atlikto tyrimo rezultatus moksliniame tekste ir pateikti išvadas. Siekiniams formuluoti ir studijų metodams bei vertinimo kriterijams ir metodams parinkti galima naudoti Bloomo pažinimo tikslų taksonomiją, apimančią 6 lygmenis (žinios, supratimas, taikymas, analizė, sintezė, vertinimas) arba SOLO taksonomiją⁵. Padės ir programos siekiniams formuluoti naudojami Dublino aprašai, apibrėžiantys žinių ir supratimo, taikymo, sprendimų priėmimo, bendravimo ir gebėjimo mokytis lygmenis⁶.

---

⁵ Daugiau apie tai: Bulajeva, T. 2007. *Dalyko vertinimo sistemos kūrimas: kaip sukurti studentų pasiekimų vertinimo metodiką*. Vilnius. 49-64. URL: <http://www.esec.vu.lt/public/Vertinimo%20metodika.pdf> [žiūrėta 2011-03-27].

⁶ *Shared 'Dublin' descriptors for Short Cycle, First Cycle, Second Cycle and Third Cycle Awards*. 2004. URL: http://www.uni-due.de/imperia/md/content/bologna/dublin_descriptors.pdf [žiūrėta 2011-03-27].

15. Studijų metodai (angl. *teaching and learning methods*)

Studijų metodai (visos mokymo ir mokymosi veiklos) pasirenkami atsižvelgus į iškeltą tikslą ir studijų siekinius. Pvz., jei siekiama, kad besimokantys užsienio kalbos studentai gebėtų kritiškai mąstyti, analizuoti pašnekovo žodžius, išreikšti savo nuomonę, ją apginti, argumentuoti, reaguoti į pašnekovo teiginius studijuojama užsienio kalba, labai tiks grupės diskusija ir debatai⁷. Kaip studijų metodai dalykinėje literatūroje įvardijami ir tokie aukštosiose mokyklose paplitę studijavimo būdai kaip paskaitos, seminarai, pratybos, laboratoriniai darbai, praktika, tačiau tai tėra mokymo ir mokymosi veiklų kategorijos⁸, kurias galima nurodyti paskirstant kontaktines valandas pagal temas (žr. toliau), o studijų metodų skiltyje jas reikėtų sukonkretinti, pvz., kalbėti apie probleminį dėstymą, įtraukiančią paskaitą, filmų peržiūrą, minčių lietu, sąvokų žemėlapius, grupės diskusijas, debatus, rašinius, pateikčių rengimą ir pristatymą ir t.t.

16. Vertinimo metodai (angl. *assessment methods*)

Vertinimo metodai yra glaudžiai susiję su ugdomomis kompetencijomis ir joms ugdyti taikomais studijų metodais⁹. Pvz., savarankiškumas ir gebėjimas mokytis gali būti tikrinamas rengiant pranešimą pasirinkta tema. Pvz., Vokiškai kalbančių šalių kultūros modulio apraše studijų siekinių, studijų metodų ir vertinimo metodų sąsajas lentelėje galima pavaizduoti taip:

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Supažindinti su vokiškai kalbančiomis šalimis ir esminiais jų kultūros bruožais, ugdyti šių šalių kultūros supratimą, ugdyti tarpkultūrinę kompetenciją: atvirumą kitoms kultūroms, pasirengimą dirbti daugiakultūroje aplinkoje, mokyti mokytis.		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<ul style="list-style-type: none"> - demonstruos žinias apie vokiškai kalbančias šalis: gebės surasti ir pažymėti reikiamus objektus žemėlapyje, atpažinti nuotraukose/ paveiksluose pavaizduotus architektūros objektus ir asmenis; - supras vokiečių, austrų, šveicarų kultūros ir papročių savitumą 	probleminis dėstymas, demonstravimas, aktyvaus mokymo(-si) metodai (minčių lietus, grupės diskusija), tiriamieji metodai (informacijos paieška, pranešimo rengimas)	Testas (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys/klausimai), pranešimas
<ul style="list-style-type: none"> - gebės taikyti žinias apie vokiškai kalbančias šalis ir jų kultūrą bendraudami oficialiose ir neoficialiose situacijose, skaitydami pranešimą apie pasirinktą vokiečių / austrų / šveicarų kultūros veikėją ar lankytiną vietą; - gebės lyginti vokiečių, austrų, šveicarų ir lietuvių papročius ir tradicijas: apibūdinti tradicinių švenčių, kasdienio bendravimo konvencijų, jaunimo gyvenimo būdo vokiškai kalbančiose šalyse ir Lietuvoje panašumus ir skirtumus, išskirti esminius vokiečių, austrų, šveicarų mentaliteto ir savivokos bruožus ir pagrįsti savo nuomonę; - gebės kritiškai vertinti informaciją apie vokiškai kalbančių šalių sociokultūrinį kontekstą ir siūlyti adekvačius problemų sprendimus 	aktyvaus mokymo(-si) metodai (minčių lietus, grupės diskusija, vaidmenų žaidimas, situacijų modeliavimas), pranešimo skaitymas	
<ul style="list-style-type: none"> - bus pasirengę savarankiškai semtis žinių apie vokiškai kalbančias šalis ir gilinti jų kultūros supratimą: gebės surasti, įvertinti ir susisteminti informaciją apie pasirinktą kultūros veikėją ar lankytiną vietą, parengti ir perskaityti pranešimą šia tema. 	tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas).	Pranešimas

17. Dalyko (modulio) turinys: teminis planas (angl. *course content: breakdown of the topics*)

Dalyko (modulio) turinys pateikiamas suskirsčius jį temomis. Kiekvienai temai būtina nurodyti ne tik jai skirtas kontaktines valandas ir studijavimo būdą, bet ir savarankiškų studijų užduotis ir joms atlikti skirtą laiką, nes pagal tai apskaičiuojama dalyko (modulio) apimtis kreditais. Galima pateikti teminį planą tokioje lentelėje:

⁷ Daugiau apie mokymo ir mokymosi metodus žr., pvz., Šiaučiukienienė, L.; Visockienė, O.; Talijūnienė, P. 2006. *Šiuolaikinės didaktikos pagrindai*. Kaunas: Technologija.

⁸ TUNING. 2007. *Europos švietimo struktūrų suderinimas. Universitetų indėlis į Bolonijos procesą. Įvadas*. 137-138. URL: http://tuning.unideusto.org/tuningeu/images/stories/template/Lithuanian_version.pdf [žiūrėta 2011-03-27]. Plg. *Tuning Education Structures in Europe. General brochure*. URL: http://tuning.unideusto.org/tuningeu/images/stories/template/General_Brochure_final_version.pdf [žiūrėta 2011-03-27]

⁹ Žr. Bulajeva, T. 2007. *Dalyko vertinimo sistemos kūrimas: kaip sukurti studentų pasiekimų vertinimo metodiką*. Vilnius. 63-64. URL: <http://www.esec.vu.lt/lt/public/Vertinimo%20metodika.pdf> [žiūrėta 2011-03-27]

Temos	Kontaktinės valandos ir studijavimo būdas						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Konsultacijos	Praktika	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Tema A								pvz., probleminis rašinys
2. Tema B								pvz., kolegų darbų komentavimas (<i>peer review</i>)
3. Tema C								pvz., pranešimas
4. Tema D								pvz., mokslinės literatūros skaitymas
5. Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas								

18. Vertinimo strategija ir kriterijai (angl. *assessment strategy and criteria*)

Vertinimo strategiją dėstytojas pasirenka, atsižvelgdamas į studijų siekinius ir jų pasiekimo vertinimo metodus. Dalyko (modulio) apraše svarbu numatyti visus vertinimus, sudarančius galutinį pažymį, ir jų svorį procentais. Taip pat reikia suformuluoti vertinimo kriterijus, apibrėžiant, kiek balų už ką skiriama. Tai visų pirma svarbu studentui, kuris nori žinoti, kaip bus vertinamas (ši informacija taip pat gali padėti jam įsivertinti). Rekomenduojama nurodyti ir planuojamą atsiskaitymų laiką. Pvz., vertinimo strategiją galima pavaizduoti tokioje lentelėje:

Vertinimo strategija	Svoris procentais	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu	20 %	Semestro metu	2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Rašto darbas (15 psl.)	30 %	iki gruodžio 1 d.	Vertinami šie darbo aspektai: - <u>Darbo struktūra ir apimtis</u> : rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas yra tinkamos apimties (0,5 balo); - <u>Analizė ir išvados</u> : analizė labai išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga (2 balai); jei analizė atlikta, bet nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami. - <u>Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra</u> : tinkamai elgiamasi su šaltiniais ir citomis; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus (0,5 balo). [vertinimas nepateikus rašto darbo – 0 balų.
Egzaminas: testas (gali būti skiriamos dvi dalys: semestro vidurio ir pabaigos)	50 %	sausis	Testą sudaro 50 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo), kiekvienas įvertintas vienu tašku. Vertinama taip: 5 : Puikios žinios ir gebėjimai. Vertinimo lygmuo. 45-50 teisingų atsakymų. 4 : Geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sintezės lygmuo. 35-44 teisingi atsakymai. 3 : Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Analizės lygmuo. 25-34 teisingi atsakymai. 2 : Žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų. Žinių taikymo lygmuo. 15-24 teisingi atsakymai. 1 : Žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. Daug klaidų. Žinių ir supratimo lygmuo. 5-14 teisingų atsakymų. 0 : Netenkinami minimalūs reikalavimai. 0-4 teisingi atsakymai.

19. Privaloma ir papildoma literatūra (angl. *required and recommended reading*)

Privaloma literatūra – tai tie šaltiniai, kuriuos studentas privalo perskaityti, todėl jos apimtys yra ribojamos priklausomai nuo dalykui (moduliui) skirtų kreditų. Rekomenduojamos literatūros kiekis neribojamas, ją studentas gali skaityti, jei susidomės viena ar kita nagrinėjama tema. Literatūros sąrašas gali būti pateikiamas tokioje lentelėje:

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta: leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Papildoma literatūra				